

DE KWESTIE

Victoria Koblenko: „Waar willen wij voor strijden hier in Nederland, voordat de stilte ons te zwaar wordt?“

FOTO ANP/HH

OPINIE VICTORIA KOBLENKO

Wat ons bindt is, brozer dan we denken

Ik was dertien. Dertien toen mijn ouders naar Nederland kwamen. Ik verliet Oekraïne... maar Oekraïne verliet mij nooit. Vooral na de invasie voelde ik hoe het stiltejes was blijven leven in mijn adem, in mijn hartslag.

Vorig jaar keerde ik terug. Mijn thuisland in oorlog. Een land waar de dag niet begint met koffie, maar met een luchtalarm. Waar stilte zwaar weegt, waar licht zomaar uitvalt.

En toch... Juist daar zag ik rijen voor het theater. Kinderen die, tussen sirenes door, op een veld achter een bal aan renden. Mensen die uitbundig eten, dansen, zingen, lezen. LEVEN. Alsof je midden in een storm besluit een kaars aan te steken.

En misschien is het precies dat. Een kaars aansteken. Licht maken. Omdat anders de duisternis opslokt.

Wij zijn er nog

Ik herinner me een zaal. In Kiev, uitverkocht. Buiten: dreiging. Binnen: applaus. Geen applaus om de realiteit te vergeten, maar om je het leven in te blazen. Alsof elke handslag zei: Wij zijn er nog. Dit zijn wij. Dit nemen jullie ons niet af.

En wat ik daar zag, was meer dan verzet. Het was bloei. Een overvol theater dat nieuwe woorden vond. Schrijvers die boeken vorschreven over hoop, verlies, liefde en toekomst. Muziek die dwars door pijn heen brak, alsof ze zei: wij bestaan nog.

Besef van waarde komt vaak als iets er niet meer is. Zoals vrijheid. Victoria Koblenko drukt de Nederlandse samenleving op het hart stil te staan bij de waarde van cultuur en identiteit. „De vraag is niet: hoeveel wapens hebben we? De vraag is: wat verdedigen we eigenlijk?“ Koblenko sprak dit dinsdag uit bij de overhandiging van het 'Maatschappelijk Noodpakket' aan de politiek.

Zoiets gewoons als een ijsje kopen is wat ons bindt, redeneert Victoria Koblenko. „En het is kwetsbaarder dan we denken.“

FOTO MARTIN MOOIJ

Juist in oorlog werd cultuur het hart van identiteit. Een spiegel die ons liet zien wie we zijn, en een hamer om te zeggen wat politici niet durfden uit te spreken. Op dat toneel werd identiteit niet alleen bewaard – daar werd ze gemaakt.

En dan – Nederland. Mijn

tweede land. Hier zijn de beelden zacht, hier is vrede bijna gewoon. Een zomeravond met voetbal op tv. Een boekhandel waarin je zomaar de tijd verliest. Een festival waar je vrij kunt dansen zonder dat iemand vraagt waarom. Een krant die inkt afgeeft aan je vingers. Een voorstelling die je hart openbreekt.

Kleine dingen, zou je zeggen. Gewoonte. Totdat je begrijpt: dit is samenleving. Dit is wat ons bindt.

Hoe regimes afglijden

En het is kwetsbaarder dan we denken. Want ik weet hoe regimes afglijden.

Eerst leggen ze de pers aan banden. Dan de kunst. Dan de theaters. Dan de vrije vragen. Voor je het weet verdwijnen boeken, verdwijnen ontmoetingen.

Alles wat ons verbindt, wat

ons vragen laat stellen, wat ons vrij maakt... Dat wordt altijd als eerste aangevallen. Niet omdat het onbelangrijk is – maar juist omdat daar onze kracht is.

Dus, de vraag is niet: hoeveel wapens hebben we? De vraag is: wat verdedigen we eigenlijk?

Ik heb gezien waar mensen naar hunkeren in oorlogstijd. Niet naar slogans. Niet naar volkspolitiek. Maar naar verhalen. Naar muziek. Naar een veld om te spelen. Naar een plek waar je voelt: Ik leef! Jij leeft. Wij leven.

Vanzelf

We denken vaak dat samenleving vanzelf gaat. Dat cultuur, sport, nieuws, boeken... bijzaak zijn. Decorstukken. Maar ze zijn het toneel zelf. Zonder dat toneel blijft er niets over dan strijd. En stilte.

Ik heb het gezien, tussen puin en angst. Mensen die een kaartje kopen voor een voorstelling. Niet om het luchtalarm te vergeten, maar om zich te herinneren: wij zijn meer dan oorlog. Wij zijn samenleving.

En misschien is dat de grootste les die Oekraïne me leerde. Dat kunst geen luxe is. Dat cultuur geen franje is. Het is zuurstof. Het is ons geheugen. Het is onze identiteit.

Dus vraag ik u:

Welke kaars steken wij aan? Waar willen wij voor strijden hier in Nederland, voordat de stilte ons te zwaar wordt?

Victoria Koblenko, actrice

O

Over

Het va... ga... politici. N... minder o...

Hoe me... verkiezing... kiezers z...

VVD-lei... van haar... maanden...

Dat is eve... weten wa...

vervolgen... antisemit... matig uit...

zelfs waa... doorgewi... meer zelf...

Maar di... gaat over...

Het gaa... en PvdA'e... staan en v...

houdinge... ten van di... hoog in h...

zo'n beet... wat diepe... wil met h...

twijfeld i... die aardig...

Rob Jet... heeft wel... willen we...

liberaal z... zeker ove... daar iets...

ving? Het ligt... naalde dat...

over het v... Dilan Y...

marketing... klem in zi... speech af...

lijk verha... vrijheid v... woord. On...

Vraag heen

en zo wei... Maar de...

in de sam... veel verdi...

geven dat... Bob. En d...

Het is n... lijsttrekk...

hun visie... het debat... deel van l...

Ik heb r... anderen i... bait zal w...

Maar v... voor een v...

Geef polit... pijpbeeld...

handel ee... voetbalw...

sluit wie... belangrijk...

mogelijke... meest aar...

rijker zijr... voorstelle...

Ik wil w...

